

POLITIET

NORDLAND POLITIDISTRIKT

Kriminalitetsbildet og resultater - 2023

Forord

Politiets samfunnsoppdrag blir stadig mer kompleks i et samfunn preget av ulike trusler og kontinuerlige endringer. Krig i Europa, sammensatt virkemiddelbruk, grenseoverskridende kriminalitet og ekstremvær gir utfordringer for politiet i arbeidet med å opprettholde lov, orden og trygghet for innbyggerne.

Mer ekstremvær representerer utfordringer for politiet som ikke gir seg utslag i straffesakstall, men som krever mye ressurser og omfattende beredskap fra politiets side. Sikkerhetssituasjonen med krig i Europa har i tillegg skapt nye utfordringer for politiet. Disse truslene kan variere fra grenseoverskridende kriminalitet, spionasje og cyberangrep til opprør og forsøke på destabilisering. Politiet i Nordland har økt vår etterretningskapasitet og Politiets sikkerhetstjenesten i Nordland har fått tilført flere ressurser for å styrke vår evne til å motvirke og håndtere disse truslene på en effektiv måte.

Kriminalitetsbilde har også endret seg de senere årene. Den digitale revolusjonen har gitt opphav til en stor økning av kriminalitet i det digitale rom. Overgrepere utnytter internett for å begå ulike former for overgrep og utpressing. Som straffesakstallene for 2023 viser har antall overgrepssaker på nett økt betydelig de siste årene. Særlig etter at Nordland politidistrikt etablerte et eget team som jobber særskilt med seksuelle overgrep mot barn på nett (SOBI-teamet). Blant annet er en omfattende overgrepssak med over 250 fornærmede avdekket av dette teamet.

I tillegg til digital kriminalitet ser vi også en negativ utvikling innen ungdomskriminalitet, de blir stadig yngre kombinert med at alvorligheten i sakene øker. Straffesakstallene for 2023 viser en økning på 30% i antall saker som involverer ungdom under 18 år. Ser vi tallene over flere år er ikke økningen like stor, men det er særlig vold og narkotika som øker. Voldssakene har økt med 71% sammenlignet med 2022 og det er det høyest antall voldssaker politidistriktet har hatt de siste fem årene. Denne utviklingen er bekymringsfull og politiet i Nordland vil jobbe målrettet med dette i 2024. Men vi løser ikke denne utfordringen alene. Ungdomsforebyggende arbeid forutsetter tverrfaglige tiltak. Her må alle gode krefter inn for å hjelpe ungdommene våre på riktig vei.

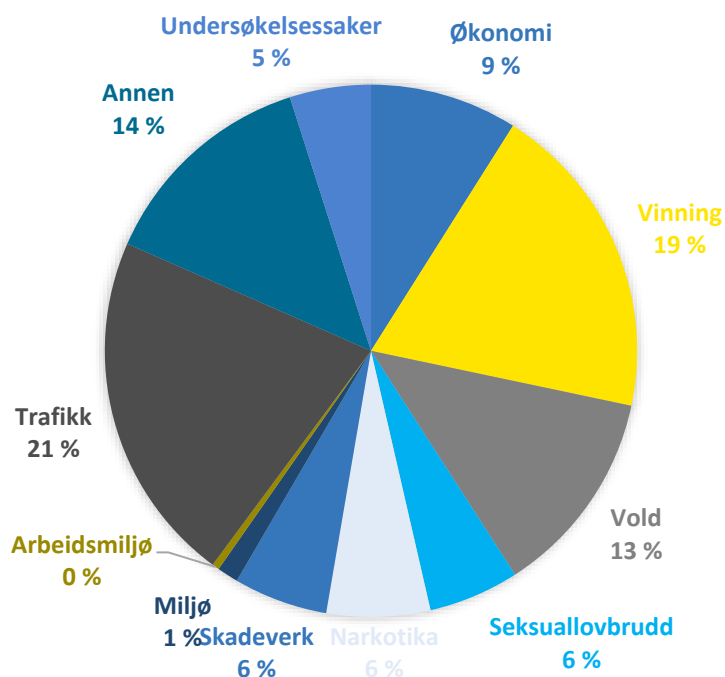
Heidi Kløkstad,
politimester i Nordland politidistrikt

Anmeldte straffesaker i Nordland politidistrikt

	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2022- 2023	Endring 2019- 2023
Økonomi	816	739	783	849	957	11 %	17 %
Vinning	1841	1826	1639	1916	2066	7 %	12 %
Vold	1530	1316	1276	1294	1344	4 %	-12 %
Seksuallovbrudd	413	424	481	407	588	44 %	42 %
Narkotika	1590	1434	847	552	672	18 %	-58 %
Skadeverk	731	695	660	629	610	-3 %	-17 %
Miljø	148	193	155	123	138	11 %	-7 %
Arbeidsmiljø	51	36	57	61	47	-30 %	-8 %
Trafikk	2500	2540	2280	2280	2290	0 %	-8 %
Annen	1530	1387	1453	1424	1440	1 %	-6 %
Undersøkelsessaker	559	549	472	516	526	2 %	-6 %
Sum	11 709	11 139	10 103	10 051	10 678	6 %	-9 %

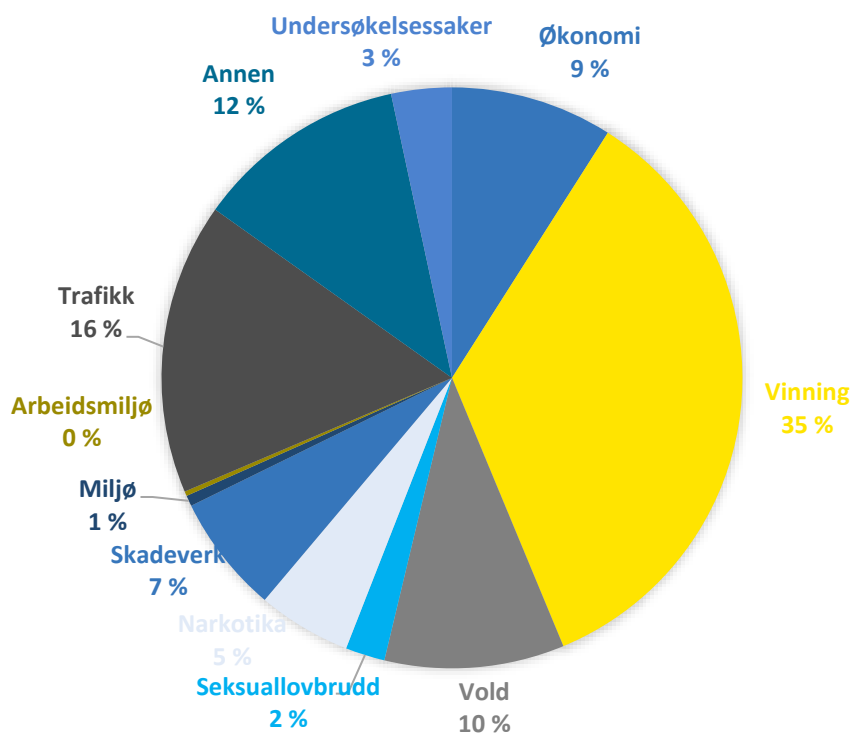
Kilde: JUS066 (fryste tall)

NORDLAND POLITIDISTRIKT 2023 - KRIMINALITETSTYPER

Kilde: JUS066 (fryste tall)

LANDSOVERSIKT 2023 - KRIMINALITETSTYPER

Kilde: JUS068 (fryste tall)

Oppklaringsprosent

Oppklaringsprosent	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2022-2023
Landsbasis	50,9 %	49,4 %	48,8 %	44,3 %	42,3 %	-2,0 %
Nordland	62,0 %	61,9 %	58,2 %	54,2 %	50,2 %	-4,0 %
Seksuallovbrudd	62,2 %	65,3 %	57,2 %	65,1 %	50,7 %	-14,4 %
Voldtekt	31,5 %	36,2 %	29,3 %	34,5 %	23,8 %	-10,7 %
Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år	74,1 %	71,4 %	82,5 %	76,9 %	48,3 %	-28,6 %
Prioriterte voldssaker	50,9 %	67,7 %	50,0 %	51,8 %	48,8 %	-3,0 %
U18	82,2 %	85,3 %	82,8 %	80,8 %	76,6 %	-4,2 %

Saksbehandlingstid

Saksbehandlingstid (gjennomsnitt)	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2021-2022
Landsbasis	75	71	70	62	71	15 %
Nordland	92	84	83	75	71	-5 %
Seksuallovbrudd	227	194	135	181	184	2 %
Voldtekt	233	174	141	177	163	-8 %
Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år	273	250	185	202	192	-5 %
Prioriterte voldssaker (maks 90 dager)	175	125	164	138	101	-27 %
U18 (maks 42 dager)	52	40	41	52	39	-25 %

Utvalgte kriminalitetstyper

Seksuallovbrudd

	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2022- 2023
SEKSUALLOVBRUDD	413	424	481	407	588	44 %
Voldtekt	113	89	109	81	77	-5 %
Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år	57	53	50	44	166	277 %
Seksuell omgang med barn 14-16 år	33	38	37	33	54	64 %
Fremvis/still av seksu overgr mot barn el seksualiserer barn	48	75	119	110	127	15 %

Vold

	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2022- 2023
VOLD	1 530	1 316	1 276	1 294	1 344	4 %
Familievold	413	420	432	377	373	-1 %
Mishandling i nære relasjoner	156	118	126	136	110	-19 %
Drap	0	0	0	0	2 ¹	200 %
Voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist	114	92	78	57	74	30 %
Trusler	438	346	304	354	405	14 %

¹ Kilde: Nasjonal drapsoversikt fra Kripas, men for 2023 saker kodet som drap i strasak (1757 Drap)

Tilrettelagte avhør⁴

Statens Barnehus Bodø/ Mosjøen	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2021- 2022
Antall tilrettelagte avhør (TA)	259	382	341	252	220	-13 %
Antall politiavhør av barn (PA)	18	19	11	18	15	-17 %
SUM	277	401	352	270	235	-13 %

Kilde: Statens Barnehus Bodø/ Mosjøen

Ungdomskriminalitet

	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2022- 2023
Annen	63	99	85	70	94	34 %
Arbeidsmiljø			1			0 %
Miljø	1	2	2	3	7	133 %
Narkotika	112	93	43	23	50	117 %
Sedelighet	82	96	107	83	59	-29 %
Skadeverk	56	74	39	36	65	81 %
Trafikk	86	88	75	99	100	1 %
Undersøkelsessaker	6	12	2	7	2	-71 %
Vinning	88	76	65	66	87	32 %
Vold	98	126	149	100	171	71 %
Økonomi	14	11	12	6	7	17 %
TOTALSUM	606	677	580	493	642	30 %

⁴ Tabellen viser avhør som er foretatt på fysisk lokasjon på Barnehuset i Bodø eller Mosjøen. I saker hvor avhør i sak er foretatt på annen lokasjon annet sted i landet kommer i tillegg.

Narkotika

	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2022- 2023
NARKOTIKA	1590	1434	847	552	672	22 %
Narkotikalovbrudd etter legemiddeloven	1 037	866	439	178	195	10 %
Narkotikalovbrudd etter straffeloven	480	516	372	304	524	72 %
Grov narkotikaovertrødelse	47	18	16	20	29	45 %
Dopinglovbrudd etter legemiddeloven	14	15	4	4	1	-75 %
Dopinglovbrudd etter straffeloven	14	21	32	40	18	-55 %

Trafikk

	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2022- 2023
TRAFIKK	2 500	2 540	2 280	2 280	2 290	0 %
Promillekjøring	591	585	514	562	539	-4 %
Trafikkuhell med personskade	163	141	135	129	162	26 %
Kjøring uten gyldig førerkort	490	477	430	388	402	4 %
Hastighet	395	439	360	350	376	7 %
Drepte i trafikken ³	16	9	2	13	13	0 %

³ Kilde: SSB, men for 2023 er det uoffisielle tall fra Statens Vegvesen

Anmeldte straffesaker

Nordland politidistrikt har i 2023 mottatt 10 678 anmeldelser. Dette er en økning på 6% sammenlignet med 2022, hvor politidistriktet mottok 10 051 anmeldelser. Etter flere år med jevn nedgang i antall straffesaker, ser politidistriktet nå en økning.

“Nordland politidistrikt har i 2023 mottatt 10 678 anmeldelser. Dette er en økning på 6% sammenlignet med 2022”

Går vi nærmere inn på hvilke typer saker som blir anmeldt ser vi at det er en relativt stor økning i antall anmeldelser knyttet til seksuallovbrudd, med en økning på 31% sammenlignet med 2022. Deler av denne økningen kan forklares med en svært omfattende overgrepssak som etterforskes i politidistriktet, hvor det i desember 2023 var opprettet over 250 saker. I tillegg ser vi en generell økning i antall anmeldelser innen de fleste kategoriene, bortsett fra skadeverk.

Det er verdt å merke seg at kategorien "Vinning" har en økning i antall saker for første gang på mange år.

“Etter flere år med jevn nedgang i antall straffesaker, ser politidistriktet nå en økning”

Sammenligner man straffesaksbildet i Nordland med landet for øvrig ser vi at politidistriktet fortsatt har en større andel saker knyttet til "Seksuallovbrudd", enn landet for øvrig. Totalt 6% av de anmeldte sakene i Nordland tilhører denne kategorien saker, mens landet for øvrig har 2% av den totale saksmengden innen denne kategorien. Selv om prosenttallet er lite, så er dette straffesaker som er svært tid- og ressurskrevende for politiet å etterforske, og som i stor grad krever etterforskere med spesialkompetanse. Dette utfordrer kapasiteten til politiet, men er saker som prioriteres og jobbes mye med.

Oppklarte straffesaker

I 2023 har Nordland politidistrikt hatt en nedgang i antall oppklarte saker med ca 4%, fra 54,5% oppklarte saker i 2022 til 50,2% i 2023. Selv om dette er den laveste oppklaringsprosenten politidistriktet har hatt siden 2019, så ligger vi over lands gjennomsnittet hvor oppklaringsprosenten er 42,3% i 2023.

“Vi merker oss at oppklaring innen voldtektssaker også har gått ned, og er på 23%”

Det er vanskelig å gi en entydig forklaring på hva som er årsaken til at oppklaringsprosenten går ned. Vi merker oss at oppklaring innen voldtektssaker også har gått ned, og er på 23%. Dette er krevende saker å etterforske, særlig når det anmeldte forhold ligger langt tilbake i tid eller det sentrale bevistemaet er hvorvidt fornærmede var ute av stand til å motsette seg handlingen. Politiet har stort fokus på disse sakene, men de er vanskelig å oppklare.

I et år hvor ungdomskriminaliteten har vært en kilde til bekymring for politidistriktet, er det positivt å se at oppklaringsprosenten holder seg høyt med 76,6% oppklarte saker.

Tid fra anmeldelse til saken er avgjort

I saker hvor ungdom under 18 år er mistenkt for å ha begått kriminalitet har politidistriktet en frist på 42 dager for å ferdigstille etterforskningen og treffe avgjørelse i saken. I disse sakene har Nordland politidistrikt en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 39 dager, hvilket tilsier en forbedring på 25% sammenlignet med 2022 da vi brukte 52 dager på disse sakene.

Totalt sett har Nordland politidistrikt en saksbehandlingstid på 71 dager, hvilket er den korteste saksbehandlingstiden politidistriktet har hatt de siste fem årene, og vi er på merket i forhold til saksbehandlingstiden i politiet generelt. Vi ser at saksbehandlingstiden vår har gått ned, men at vi samtidig har redusert oppklaringsprosenten.

UTVALGTE OMRÅDER

Seksuallovbrudd

Det har vært en økning i antall straffesaker knyttet til seksuallovbrudd i Nordland politidistrikt med 44%, fra 407 anmeldelser i 2022 til 588 anmeldelser i 2023. Det er spesielt i kategorien "Seksuell omgang med barn og voldtekt av barn under 14 år" at vi ser den største økningen, fra 44 saker i 2022 til 166 saker i 2023. Denne økningen kan i stor grad forklares med en omfattende overgrepssak på nett som ble avdekket i 2023, og som ved utgangen av året omfattet mer enn 250 enkeltsaker.

Det er et utviklingstrekk i det digitale samfunnet vi lever i, at straffbare handlinger som begås over internett kan omfatte svært mange fornærmede. Det som starter som en enkelt straffesak med kun én fornærmet, kan raskt utvikle seg til å bli en svært omfattende sak. Antall overgrepssaker på nett har økt betraktelig de siste årene etter at Nordland politidistrikt etablerte "SOBI-teamet" i 2020. Teamet jobber spesifikt mot seksuelle overgrep mot barn (SOBI) på nett. Mange av sakene som avdekkes gjennom SOBI-teamet finner vi igjen i kategorien "Framstilling av seksuelle overgrep mot barn eller seksualiserer barn". Også den omfattende overgrepssaken som etterforskes i politidistriktet i dag, ble først avdekket av SOBI-teamet.

Vold

Det er registrert en økning i antall voldssaker i 2023 med 4%, fra 1294 saker i 2022 til 1344 saker i 2023. Går vi i dybden på tallene ser vi at økningen i all hovedsak er knyttet til de mer alvorlige voldssakene som man finner i kategorien "Voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist". Der har vi hatt en økning på 30% fra 2022 til 2023. Ser vi tallene over tid, så registrerte vi en nedgang i antall voldssaker under koronapandemien, og økningen er dermed mer en justering tilbake til normalen slik den var før pandemien.

"Det er registrert en økning i voldsaker på 4%, fra 1294 saker i 2022 til 1344 saker i 2023"

I tillegg er det registrert to drapssaker i politidistriktet i 2023. Dette knytter seg til en drapsetterforskning i Narvik våren 2023, og en pågående drapsetterforskning knyttet til Stian Hole som ble meldt savnet sommeren 2023.

Vold i nære relasjoner

Når det gjelder vold i nære relasjoner har vi hatt en nedgang på 19% i kategorien "Mishandling i nære relasjoner", fra 136 saker i 2022 til 110 saker i 2023. Ser vi tallene over år så har det vært svingninger, men nedgangen nå er det laveste antall saker politidistriktet har hatt siden 2019. Politiet har ingen forklaring på nedgangen ut over at denne typen kriminalitet sjeldent blir avdekket av politiet selv. Her er man ofte avhengig av at nettverket rundt partner, barn og familie hjelper til med å avdekke. Det kan derfor ikke utelukkes at det fins mørketall innenfor dette området, og politiet vil sammen med hjelpeapparatet for øvrig søke å støtte og bistå fornærmede som ønsker å anmelde. Det å trygge fornærmede som utsettes for vold i nære relasjoner gjennom en mer aktiv bruk av blant annet elektronisk kontroll av voldsutøver er et arbeid som politiet særlig vil ha fokus på i tiden fremover.

Ungdomskriminalitet

I 2023 har politiet opplevd en bekymringsfull økning av ungdomskriminaliteten, både nasjonalt og her i Nordland.

Antall saker i politidistriktet viser en økning fra 493 saker i 2022 til 642 saker i 2023. Ser vi tallene over flere år ser vi at det har vært en del svingninger med en topp i 2020 på 677 saker. Det er altså ikke antall saker alene som bekymrer, men kunnskap om at kriminaliteten er blir mer alvorlig og at ungdommene som begår disse handlingene blir stadig yngre.

Politiet har en særlig bekymring i forhold til voldshandlinger begått av ungdom. I tallene for 2023 ser vi en økning på 71% i antall registrerte voldssaker. Selv om det er små tall så er økningen likevel det høyeste antall voldsaker politidistriktet har hatt siden vi ble slått sammen til Nordland politidistrikt i 2017.

Ungdomskriminalitet er et særlig satsningsområde i 2024, og vi vil utfordre kommunene i Nordland til å bidra med i dette samarbeidet.

Kriminalitetsbilde og resultater - 2023

Utgitt av Nordland politidistrikt

